Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 5ης Νοεμβρίου 2014*

«Προδικαστική παραπομπή — Γεωργία — Υγειονομικός έλεγχος — Κανονισμός (ΕΚ) 854/2004 — Προϊόντα ζωικής προελεύσεως που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο — Επίσημοι έλεγχοι — Διορισμός επίσημου κτηνιάτρου — Σφαγή ζώων»

Στην υπόθεση C-402/13,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Ανώτατο Δικαστήριο Κύπρου (Κύπρος) με απόφαση της 5ης Ιουνίου 2013, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 16 Ιουλίου 2013, στο πλαίσιο της δίκης

Cypra Ltd

κατά

Κυπριακής Δημοκρατίας,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Tizzano, πρόεδρο τμήματος, A. Borg Barthet (εισηγητή), M. Berger, S. Rodin και F. Biltgen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Cruz Villalón

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Cypra Ltd, εκπροσωπούμενη από τον Τ. Ανδρέου, δικηγόρο,

— η Κυπριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τη Μ. Χατζηγεωργίου,

— η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Ι. Χαλκιά και την Α. Βασιλοπούλου,

— η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους D. Bianchi και Δ. Τριανταφύλλου,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των διατάξεων του κανονισμού (ΕΚ) 854/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον καθορισμό ειδικών διατάξεων για την οργάνωση των επίσημων ελέγχων στα προϊόντα ζωικής προέλευσης που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο (ΕΕ L 139, σ. 206), όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 1791/2006 του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2006 (ΕΕ L 363, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 854/2004).

2 Η υπό κρίση αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ, αφενός, της Cypra Limited (στο εξής: Cypra), έχουσας την κυριότητα και εκμετάλλευση ιδιωτικού σφαγείου χοίρων και αιγοπροβάτων στην επαρχία Λευκωσίας (Κύπρος), και, αφετέρου, της Κυπριακής Δημοκρατίας, εκπροσωπούμενης από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και τον Διευθυντή του Τμήματος Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, με αντικείμενο την απόρριψη από τον εν λόγω Διευθυντή της αιτήσεως της Cypra να σταλούν επίσημοι κτηνίατροι στο συγκεκριμένο σφαγείο για τον έλεγχο της σφαγής ζώων σε προκαθορισμένες ημέρες και ώρες.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 4 έως 6, 8 και 9 του κανονισμού 854/2004 έχουν ως εξής:

«(4) Οι επίσημοι έλεγχοι στα προϊόντα ζωικής προέλευσης θα πρέπει να καλύπτουν όλες τις πλευρές που είναι σημαντικές για την προστασία της δημόσιας υγείας και, όπου κρίνεται απαραίτητο, της υγείας και της ορθής μεταχείρισης των ζώων. Θα πρέπει να βασίζονται στις πιο πρόσφατες διαθέσιμες σχετικές πληροφορίες, ούτως ώστε να είναι δυνατή η ανάλογη προσαρμογή τους όταν προκύπτουν νέα στοιχεία.

(5) Η κοινοτική νομοθεσία για την ασφάλεια των τροφίμων θα πρέπει να έχει στέρεα επιστημονική βάση. Για το σκοπό αυτόν, θα πρέπει να ζητείται η γνώμη της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων, εφόσον χρειάζεται.

(6) Η φύση και το εύρος των επίσημων ελέγχων θα πρέπει να βασίζονται στην αξιολόγηση των κινδύνων για τη δημόσια υγεία, της υγείας των ζώων και της ορθής μεταχείρισης των ζώων όταν χρειάζεται, και του είδους και της δυναμικότητας των εφαρμοζόμενων διαδικασιών και της συγκεκριμένης επιχείρησης τροφίμων.

[...]

(8) Οι επίσημοι έλεγχοι στην παραγωγή κρέατος είναι απαραίτητοι, προκειμένου να εξακριβωθεί αν οι επιχειρήσεις τροφίμων πληρούν τους κανόνες υγιεινής και τηρούν τα κριτήρια και τους στόχους της κοινοτικής νομοθεσίας. Οι επίσημοι έλεγχοι θα πρέπει να περιλαμβάνουν έλεγχο των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων τροφίμων και επιθεωρήσεις, καθώς και ελέγχους επί των ελέγχων που διενεργούν οι επιχειρήσεις τροφίμων.

(9) Βάσει των ειδικών γνώσεών τους, είναι σκόπιμο οι επίσημοι κτηνίατροι να διενεργούν ελέγχους και επιθεωρήσεις σφαγείων, εγκαταστάσεων χειρισμού θηραμάτων και ορισμένων εργαστηρίων τεμαχισμού. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη διακριτική ευχέρεια να αποφασίζουν ποιο είναι το καταλληλότερο προσωπικό που θα διενεργεί τους ελέγχους και τις επιθεωρήσεις άλλων τύπων εγκαταστάσεων.»

4 Το άρθρο 2 του εν λόγω κανονισμού, με τίτλο «Ορισμοί», προβλέπει τα εξής:

«1. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) “επίσημος έλεγχος”: κάθε μορφή ελέγχου που διενεργεί η αρμόδια αρχή για την εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τη νομοθεσία για τα τρόφιμα, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για την υγεία και την ορθή μεταχείριση των ζώων·

β) “εξακρίβωση”: ο έλεγχος, μέσω εξέτασης και παροχής αντικειμενικών στοιχείων, για να διαπιστωθεί αν έχουν τηρηθεί οι συγκεκριμένες απαιτήσεις·

γ) “αρμόδια αρχή”: η κεντρική αρχή κράτους μέλους που είναι αρμόδια για τη διενέργεια κτηνιατρικών ελέγχων ή κάθε αρχή, στην οποία η πρώτη έχει μεταβιβάσει την αρμοδιότητα αυτήν·

δ) “έλεγχος”: η συστηματική και ανεξάρτητη εξέταση που προσδιορίζει, αν οι δραστηριότητες και τα σχετικά αποτελέσματα συμμορφώνονται προς τις προγραμματισμένες ρυθμίσεις και αν οι ρυθμίσεις αυτές εφαρμόζονται αποτελεσματικά και είναι κατάλληλες για την επίτευξη των στόχων·

[...]

στ) “επίσημος κτηνίατρος”: κτηνίατρος ο οποίος, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, έχει εξουσιοδοτηθεί να ενεργεί υπό αυτή την ιδιότητα και έχει διοριστεί από την αρμόδια αρχή·

[...]».

5 Το άρθρο 4, παράγραφοι 7 και 9, του εν λόγω κανονισμού ορίζει τα εξής:

«7. Στην περίπτωση των σφαγείων, των εγκαταστάσεων χειρισμού θηραμάτων και των εργαστηρίων τεμαχισμού που διαθέτουν νωπό κρέας στην αγορά, επίσημος κτηνίατρος ασκεί τα καθήκοντα ελέγχου που προβλέπονται στις παραγράφους 3 και 4.

[...]

9. Η φύση και το εύρος των καθηκόντων ελέγχου όσον αφορά επιμέρους εγκαταστάσεις εξαρτώνται από τον αξιολογηθέντα κίνδυνο. Για τον σκοπό αυτόν, η αρμόδια αρχή αξιολογεί τακτικά:

α) τους κινδύνους για τη δημόσια υγεία και, όταν είναι απαραίτητο, για την υγεία των ζώων·

β) στην περίπτωση των σφαγείων, τα ζητήματα ορθής μεταχείρισης των ζώων·

γ) το είδος και την ταχύτητα διεκπεραίωσης των διεξαγόμενων διαδικασιών· και

δ) το παρελθόν της επιχείρησης τροφίμων όσον αφορά τη συμμόρφωση προς τη νομοθεσία περί τροφίμων.»

6 Κατά το άρθρο 5 του εν λόγω κανονισμού, με τίτλο «Νωπό κρέας»:

«Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι διενεργούνται επίσημοι έλεγχοι του νωπού κρέατος σύμφωνα με το παράρτημα Ι.

1) Ο επίσημος κτηνίατρος διενεργεί ελέγχους σε σφαγεία, εγκαταστάσεις χειρισμού θηραμάτων και εργαστήρια τεμαχισμού που διαθέτουν νωπό κρέας στην αγορά σύμφωνα με τις γενικές απαιτήσεις του [παραρτήματος Ι, τμήμα Ι, κεφάλαιο ΙΙ] και με τις ειδικές απαιτήσεις του τμήματος IV, ιδίως όσον αφορά:

α) τις πληροφορίες για την τροφική αλυσίδα·

β) την επιθεώρηση προ της σφαγής·

γ) την ορθή μεταχείριση των ζώων·

δ) την επιθεώρηση μετά τη σφαγή·

ε) τα ειδικά υλικά κινδύνου και άλλα ζωικά υποπροϊόντα, και

στ) τους εργαστηριακούς ελέγχους.

[...]

5) α) Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να υπάρχει επαρκές επίσημο προσωπικό ώστε οι επίσημοι έλεγχοι που απαιτούνται δυνάμει του παραρτήματος Ι να διενεργούνται με τη συχνότητα που ορίζεται στο τμήμα ΙΙΙ κεφάλαιο ΙΙ.

β) Ακολουθείται προσέγγιση, η οποία βασίζεται στην αξιολόγηση κινδύνου για τον υπολογισμό του αριθμού του επίσημου προσωπικού που πρέπει να παρευρίσκεται στη γραμμή σφαγής ενός συγκεκριμένου σφαγείου. Ο αριθμός των μελών του επίσημου προσωπικού ορίζεται από την αρμόδια αρχή και πρέπει να είναι τέτοιος, που να επιτρέπει την εφαρμογή όλων των απαιτήσεων του παρόντος κανονισμού.

[…]»

7 Το παράρτημα Ι του κανονισμού 854/2004, με τίτλο «Νωπό κρέας», διευκρινίζει στο τμήμα Ι, κεφάλαιο ΙΙ, Β:

«1. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 4 και 5:

α) ο επίσημος κτηνίατρος οφείλει να διενεργεί επιθεώρηση πριν από τη σφαγή σε όλα τα ζώα προτού σφαγούν·

β) η επιθεώρηση αυτή πρέπει να διενεργείται εντός 24 ωρών από την άφιξη στο σφαγείο και εντός 24 ωρών πριν τη σφαγή.

Επιπλέον, ο επίσημος κτηνίατρος μπορεί να ζητήσει τη διενέργεια επιθεώρησης ανά πάσα στιγμή.

[...]»

8 Το τμήμα ΙΙΙ του παραρτήματος αυτού, με τίτλο «Αρμοδιότητες και συχνότητα των ελέγχων», προβλέπει στο κεφάλαιό του ΙΙ:

«1. Η αρμόδια αρχή διασφαλίζει ότι είναι παρών ένας τουλάχιστον επίσημος κτηνίατρος:

α) στα σφαγεία, καθ' όλη τη διάρκεια της επιθεώρησης πριν και μετά τη σφαγή, και

β) στις εγκαταστάσεις χειρισμού θηραμάτων, καθ' όλη τη διάρκεια της επιθεώρησης μετά τη σφαγή.

[...]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

9 Με το από 5 Μαρτίου 2007 έγγραφο, η Cypra γνωστοποίησε στις αρμόδιες κτηνιατρικές υπηρεσίες το πρόγραμμα σφαγής για τον Μάρτιο και Απρίλιο 2007 και τους ζήτησε να διευθετήσουν τον έλεγχο των σφαγών κατά τις παρατιθέμενες στο προαναφερθέν έγγραφο ημέρες και ώρες, ιδίως, λόγω της ανάγκης να πραγματοποιούνται σφαγές τις Κυριακές προς εκπλήρωση συμβατικών υποχρεώσεων σχετικών με την εξαγωγή χοιρινού κρέατος στην Ελλάδα.

10 Στις 9 Μαρτίου 2007, η Cypra επανέλαβε το αίτημά της, διευκρινίζοντας παράλληλα ότι η ίδια καθορίζει το πρόγραμμα και τα ωράρια λειτουργίας του σφαγείου της.

11 Η εν λόγω αίτηση απορρίφθηκε και η Cypra άσκησε προσφυγή κατά της απορριπτικής αποφάσεως.

12 Το πρωτόδικο δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή, αποδεχόμενο κατά βάση την προδικαστική ένσταση που πρότειναν οι καθών η αίτηση, κατά την οποία η απόρριψη της αιτήσεως της αιτήτριας «δεν αποτελεί παράλειψη εκ του νόμου επιβαλλόμενης υποχρέωσης, αλλά παράλειψη ενέργειας ως αποτέλεσμα διακριτικής εξουσίας» και, ως εκ τούτου, δεν αποτελεί εκτελεστή πράξη υποκείμενη σε προσφυγή δυνάμει του άρθρου 146 του Συντάγματος.

13 Επιληφθέν σε δεύτερο βαθμό, το Ανώτατο Δικαστήριο Κύπρου έκρινε ότι τίθεται ζήτημα ερμηνείας του κανονισμού 854/2004. Διερωτάται ποιες υποχρεώσεις υπέχουν οι αρμόδιες εθνικές αρχές και ποια είναι τα όρια της διακριτικής ευχέρειάς τους στο πλαίσιο εφαρμογής του συγκεκριμένου κανονισμού.

14 Στο πλαίσιο αυτό, το Ανώτατο Δικαστήριο Κύπρου αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Κατά πόσον οι πρόνοιες του κανονισμού (ΕΚ) 854/2004 παρέχουν στην αρμόδια αρχή διακριτική ευχέρεια να καθορίσει τον χρόνο συγκεκριμένης σφαγής ζώων, ενόψει της υποχρέωσής της να διορίζει επίσημο κτηνίατρο για σκοπούς διενέργειας ελέγχου σε σχέση με σφαγή ζώων, ή υποχρεούται στον διορισμό τέτοιου κτηνιάτρου κατά τον χρόνο που θα λάβει χώρα η σφαγή, όπως το καθόρισε ο σφαγέας;

2) Κατά πόσον οι πρόνοιες του κανονισμού (ΕΚ) 854/2004 παρέχουν στην αρμόδια αρχή διακριτική ευχέρεια να αρνηθεί να διορίσει επίσημο κτηνίατρο για διενέργεια κτηνιατρικού ελέγχου νενομισμένης σφαγής ζώων, όταν πληροφορηθεί ότι σε συγκεκριμένο χρόνο θα λάβει χώρα σφαγή ζώων, σε αδειούχο σφαγείο;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

15 Με τα δύο προδικαστικά του ερωτήματα, τα οποία πρέπει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν οι διατάξεις του κανονισμού 854/2004 έχουν την έννοια ότι απόκειται στην αρμόδια αρχή να καθορίζει τον χρόνο της σφαγής ζώων, στο πλαίσιο του διορισμού επίσημου κτηνιάτρου προς έλεγχο της σφαγής, ή, αν υποχρεούται να αποστέλλει επίσημο κτηνίατρο κατά τις οριζόμενες από το σφαγείο ημέρες και ώρες, χωρίς να μπορεί να πράξει άλλως.

16 Προκειμένου να ερμηνευθούν οι διατάξεις του κανονισμού 854/2004, πρέπει να επισημανθεί καταρχάς ότι βάση του κανονισμού αποτελεί το άρθρο 168, παράγραφος 4, στοιχείο β', ΣΛΕΕ, το οποίο αποβλέπει στην προστασία της δημόσιας υγείας.

17 Συναφώς, κατά την αιτιολογική σκέψη 4 του εν λόγω κανονισμού, «οι επίσημοι έλεγχοι στα προϊόντα ζωικής προέλευσης θα πρέπει να καλύπτουν όλες τις πλευρές που είναι σημαντικές για την προστασία της δημόσιας υγείας και, όπου κρίνεται απαραίτητο, της υγείας και της ορθής μεταχείρισης των ζώων». Όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 8 και 9, «οι επίσημοι έλεγχοι στην παραγωγή κρέατος είναι απαραίτητοι, προκειμένου να εξακριβωθεί αν οι επιχειρήσεις τροφίμων πληρούν τους κανόνες υγιεινής και τηρούν τα κριτήρια και τους στόχους της κοινοτικής νομοθεσίας» και «βάσει των ειδικών γνώσεών τους, είναι σκόπιμο οι επίσημοι κτηνίατροι να διενεργούν ελέγχους και επιθεωρήσεις σφαγείων [...]».

18 Το άρθρο 1 του κανονισμού 854/2004 θεσπίζει τους ειδικούς κανόνες για την οργάνωση των επίσημων ελέγχων στα προϊόντα ζωικής προελεύσεως.

19 Όσον αφορά τους ελέγχους που πρέπει να διενεργούν οι επίσημοι κτηνίατροι, το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 854/2004 προβλέπει ότι ο επίσημος κτηνίατρος διενεργεί επιθεωρήσεις σε σφαγεία, σύμφωνα με τις γενικές απαιτήσεις του παραρτήματος Ι, τμήμα Ι, κεφάλαιο ΙΙ, του εν λόγω κανονισμού. Επιπλέον, το άρθρο αυτό προβλέπει, στην παράγραφό του 5, ότι πρέπει να υπάρχει επαρκής αριθμός επίσημων κτηνιάτρων, ώστε οι επίσημοι έλεγχοι που απαιτούνται δυνάμει του παραρτήματος Ι να διενεργούνται με τη συχνότητα που ορίζεται στο τμήμα ΙΙΙ, κεφάλαιο ΙΙ.

20 Ειδικότερα, το τμήμα Ι, κεφάλαιο ΙΙ, Β, σημείο 1, στοιχείο β', του παραρτήματος Ι του κανονισμού 854/2004 προβλέπει ότι η αρμόδια αρχή κράτους μέλους οφείλει να μεριμνά ώστε ο επίσημος κτηνίατρος να παρευρίσκεται στα σφαγεία προκειμένου να διενεργεί επιθεώρηση πριν από τη σφαγή, ενώ η επιθεώρηση αυτή πρέπει να διενεργείται εντός 24 ωρών από την άφιξη των ζώων στο σφαγείο και εντός 24 ωρών πριν τη σφαγή.

21 Κατά συνέπεια, οι διατάξεις του κανονισμού 854/2004 προβλέπουν όχι μόνον εξουσία αξιολογήσεως των κινδύνων για τη δημόσια υγεία και την υγεία των ζώων αλλά και την υποχρέωση των αρμόδιων αρχών, αφενός, να μεριμνούν για το είδος και την ταχύτητα των εφαρμοζόμενων διαδικασιών και, αφετέρου, να διαθέτουν το αναγκαίο προσωπικό.

22 Συναφώς, όπως ορθώς επισήμαναν τόσο η Πολωνική και η Κυπριακή Κυβέρνηση όσο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ο κανονισμός 854/2004 δεν περιλαμβάνει καμία διάταξη σχετικά με τις ώρες λειτουργίας και τις αργίες των αρμόδιων αρχών και, κατά μείζονα λόγο, ουδόλως διευκρινίζει αν οι αρχές αυτές υποχρεούνται να διαθέτουν προσωπικό τις Κυριακές και τις αργίες. Ειδικότερα, το τμήμα Ι, κεφάλαιο ΙΙ, Β, σημείο 1, στοιχείο β', του παραρτήματος Ι του εν λόγω κανονισμού θεσπίζει χρονικό πλαίσιο αποκλειστικώς όσον αφορά ορισμένες μόνο δραστηριότητες των επίσημων κτηνιάτρων.

23 Συναφώς, σύμφωνα με τις γενικές αρχές οι οποίες αποτελούν τη βάση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διέπουν τις σχέσεις μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών, εναπόκειται στα κράτη μέλη, δυνάμει του άρθρου 5 της Συνθήκης ΕΕ, να διασφαλίζουν την εφαρμογή των κανονιστικών ρυθμίσεων της Ένωσης στο έδαφός τους. Στο μέτρο που το δίκαιο της Ένωσης και οι γενικές αρχές του δεν

περιέχουν κοινούς προς τούτο κανόνες, οι εθνικές αρχές, κατά την εκτέλεση των ρυθμίσεων αυτών, ακολουθούν τους διαδικαστικούς και τους ουσιαστικούς κανόνες του εθνικού τους δικαίου (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις Dominikanerinnen-Kloster Altenhohenau, C-285/93, EU:C:1995:398, σκέψη 26, Karlsson κ.λπ., C-292/97, EU:C:2000:202, σκέψη 27, καθώς και Azienda Agricola Giorgio, Giovanni και Luciano Visentin κ.λπ., C-495/00, EU:C:2004:180, σκέψη 39).

24 Δεδομένου ότι ο κανονισμός 854/2004 δεν περιέχει συναφώς καμία κοινή ρύθμιση, ουδόλως αποκλείεται καταρχήν να ορίζουν οι αρμόδιες αρχές τις αργίες και να αρνούνται να αποστέλλουν στα σφαγεία επίσημους κτηνιάτρους τις ημέρες αυτές. Επιπλέον, η αρμόδια αρχή δεν είναι υποχρεωμένη να δέχεται όλες τις σχετικές με τη διεξαγωγή ελέγχων αιτήσεις των σφαγείων, δεδομένου ότι ο κανονισμός 854/2004 δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη τέτοιου είδους υποχρέωση.

25 Πράγματι, η αρμόδια αρχή είναι η μόνη που διαθέτει πληροφορίες σχετικά με όλα τα σφαγεία και, κατά συνέπεια, είναι η μόνη που μπορεί να αποφασίζει, λαμβανομένων υπόψη των καθηκόντων που υπέχει στα διάφορα σφαγεία, αν μπορούν να διεξαχθούν υγειονομικοί έλεγχοι στα σφαγεία κατά τις προτεινόμενες από αυτά ημερομηνίες. Επομένως, η αρμόδια αρχή πρέπει να μπορεί να ορίζει, κατόπιν συνεννοήσεως με τους υπεύθυνους λειτουργίας των σφαγείων, τον χρόνο διεξαγωγής των ελέγχων από τους επίσημους κτηνιάτρους που προβλέπει το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 854/2004, το οποίο παραπέμπει στο παράρτημα I, τμήμα I, κεφάλαιο II, του εν λόγω κανονισμού.

26 Εντούτοις, κατά την εκτέλεση των μέτρων εφαρμογής μιας κανονιστικής ρυθμίσεως της Ένωσης, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να ασκούν τη διακριτική τους ευχέρεια, ιδίως, τηρώντας τις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης (βλ., επ' αυτού, αποφάσεις Mulligan κ.λπ., C-313/99, EU:C:2002:386, σκέψη 35, καθώς και Azienda Agricola Giorgio, Giovanni και Luciano Visentin κ.λπ., EU:C:2004:180, σκέψη 40), μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οι αρχές της ασφάλειας δικαίου, της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, της αναλογικότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων (απόφαση Kurt und Thomas Etling κ.λπ., C-230/09 και C-231/09, EU:C:2011:271, σκέψη 74).

27 Επομένως, προς τήρηση των αρχών που αναφέρθηκαν στη σκέψη 26 της παρούσας αποφάσεως και προς τον σκοπό προγραμματισμού των επίσημων ελέγχων που επιβάλλει το άρθρο 5 του κανονισμού 854/2004, η αρμόδια αρχή μπορεί να αρνείται την αποστολή επίσημων κτηνιάτρων κατά τις ημέρες και ώρες που ζητούν τα σφαγεία, εκτός αν είναι αντικειμενικώς αναγκαίο να λάβουν χώρα οι σφαγές τις συγκεκριμένες ημέρες.

28 Αντιθέτως, στα σφαγεία απόκειται, προς τον σκοπό ορισμού του χρόνου σφαγής ζώων, να ενημερώνουν εκ των προτέρων και εντός εύλογης προθεσμίας τις αρμόδιες αρχές σχετικά με την ημερομηνία και την ώρα σφαγής των ζώων, προκειμένου οι εν λόγω αρχές να μπορούν να αποστείλουν κτηνιάτρους στις συγκεκριμένες ημέρες και ώρες. Συναφώς, και προκειμένου να διασφαλισθεί ότι δεν θα θιγεί η αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων του κανονισμού 854/2004, στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να αξιολογήσει κατά πόσον η αίτηση περί σφαγής ζώων υποβλήθηκε, στην προκειμένη περίπτωση, αρκούντως εγκαίρως, ώστε να μπορέσει η αρμόδια αρχή να επιμεληθεί την αποστολή επίσημου κτηνιάτρου, και αν ήταν αντικειμενικώς αναγκαίο η σφαγή να λάβει χώρα ημέρα Κυριακή.

29 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι διατάξεις του κανονισμού 854/2004 έχουν την έννοια ότι δεν αποκλείουν καταρχήν, αφενός, τον καθορισμό από την αρμόδια αρχή του χρόνου κατά τον οποίο πρέπει να λάβει χώρα σφαγή ζώων, στο πλαίσιο του διορισμού επίσημου κτηνιάτρου προς έλεγχο της σφαγής, και, αφετέρου, την άρνησή της να αποστείλει επίσημο κτηνίατρο κατά τις ημέρες και ώρες που όρισε το σφαγείο, εκτός αν είναι αντικειμενικώς αναγκαίο να λάβουν χώρα οι σφαγές τις συγκεκριμένες ημέρες, πράγμα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

Επί των δικαστικών εξόδων

30 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαίνεται:

Οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) 854/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον καθορισμό ειδικών διατάξεων για την οργάνωση των επίσημων ελέγχων στα προϊόντα ζωικής προέλευσης που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 1791/2006 του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2006, έχουν την έννοια ότι δεν αποκλείουν καταρχήν, αφενός, τον καθορισμό από την αρμόδια αρχή του χρόνου κατά τον οποίο πρέπει να λάβει χώρα σφαγή ζώων, στο πλαίσιο του διορισμού επίσημου κτηνιάτρου προς έλεγχο της σφαγής, και, αφετέρου, την άρνησή της να αποστείλει επίσημο κτηνίατρο κατά τις ημέρες και ώρες που όρισε το σφαγείο, εκτός αν είναι αντικειμενικώς αναγκαίο να λάβουν χώρα οι σφαγές τις συγκεκριμένες ημέρες, πράγμα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

(υπογραφές)